

Biuletyn Polonistyczny

24.05.2019

Literaturoznawstwo

Lubuska literatura osadnicza jako narracja założycielska regionu

Autor/Redaktor: Kamila Regina Gieba

ISBN: 97883-242-3191-2

Rozprawa Kamili Gieby jest pracą literaturoznawczą, poświęconą polskiej literaturze tzw. Ziemi Lubuskiej. Autorka analizuje tę literaturę zarówno w odniesieniu do regionalnej kultury literackiej, jak i na tle zjawisk społecznych, ideologii i projektów politycznych, a także życia intelektualnego i codziennego w Polsce po II wojnie światowej.

Łączy perspektywę historycznoliteracką z rekonstrukcją dziejów idei, geopoetyką i studiami nad przestrzenią w kulturze, kulturową teorią gatunku oraz orientacją postzależnościową. W ten sposób, po pierwsze, chronologicznie porządkuje najważniejsze dzieła lubuskiej literatury osadniczej, po drugie, uściśla i redefiniuje pojęcia niezbędne do uchwycenia związku tej literatury z tradycją tzw. narracji piastowskiej i myśli zachodniej, po trzecie, odkrywa, problematyzuje i wyjaśnia te aspekty literatury regionu, które świadczą o jej bliskiej, lecz niejednoznacznej relacji z istotnym doświadczeniem społecznym tamtego czasu. (...) Z recenzji dra hab. Wojciecha Browarnego, prof. UW

Książka powstała dzięki środkom finansowym Narodowego Centrum Nauki w Krakowie, przyznanych na podstawie projektu badawczego nr 2015/17/N/HS2/03214. Publikacja została dofinansowana przez Uniwersytet Zielonogórski.

Spis treści

SPIS TREŚCI:

Wykaz skrótów

Podziękowania

Wprowadzenie

CZĘŚĆ I

POWOJENNE MIGRACJE I LITERATURA. REKONESANS

Rozdział I

Narracje o przesiedleniach w badaniach literackich

1. Zarys perspektyw badawczych
2. Literatura lubuska w refleksji badawczej
3. Przestrzeń pod lupą - krótko o metodzie

Rozdział II

Ustalenia terminologiczne

1. Czy te ziemie są „odzyskane”?
2. Jak nazywać literaturę dotyczącą przesiedleń? Przegląd stanowisk
3. Próba definicji literatury osadniczej

CZĘŚĆ II

MIĘDZY POETYKĄ, POLITYKĄ I HISTORIĄ. LUBUSKA LITERATURA OSADNICZA JAKO NARRACJA ZAŁOŻYCIELSKA

Rozdział I

Twórczość lubuska wobec tematu zachodniego i regionalizmu. Zarys historycznoliteracki

1. Periodyzacja tematu zachodniego w literaturze
2. Regionalizm na tzw. Ziemiach Odzyskanych i jego przemiany (zarys)
3. Lubuska literatura osadnicza: chronologia, reprezentanci, nurty
  - 3.1. Okres wstępny: 1945–1961
  - 3.2. Okres intensyfikacji: 1961–1975
  - 3.3. Okres schyłkowy: 1975–1989

Rozdział II

Narracje osadnicze o Ziemi Lubuskiej – w kręgu poetyki i polityki

1. Epopeja postulowana

2. Narracje o osadnictwie na Ziemi Lubuskiej – konteksty ideologiczne

2.1. Lubuska literatura osadnicza jako narracja fundacyjna regionu

2.2. Regionalna protetyka tożsamościowa

3. Osadnicza poetyka

3.1. Wzorce i schematy fabularne w lubuskiej prozie osadniczej

3.2. Przekształcenia konwencji – lubuska odpowiedź na epopeję

CZĘŚĆ III

OSADNICZA TOPOGRAFIA ZIEMI LUBUSKIEJ

Rozdział I

Kartografie przesiedleńcze i podmioty geograficzne

1. Kartografie przesiedleńcze

1.1. Przed początkiem – mapa zatarta

1.2. Podróż – mapa niekontrolowana

1.3. Początek – mapa nierozpoznana

1.4. Powrót i odbudowa – mapa (re)konstruowana

2. Postać literacka – homo geographicus

2.1. Budowniczy i przewodnik – homo ductor

2.2. Homo viator – homo exul – homo domesticus

3. Topografia obcego

3.1. Obcy zewnętrzny

3.2. Obcy wewnętrzny

Rozdział II

Literacka przestrzeń Ziemi Lubuskiej

1. Toponimia i tropografia

1.1. Lokalizacja fabuły – toponimia

1.2. Między litotą i hiperbolą

2. Lubuskie konstanty krajobrazowe

2.1. W przestrzeni ogrodu

2.2. Nicowanie arkadii

Suplement

Powojenne migracje we współczesnej prozie lubuskiej

1. Literatura po 1989 roku wobec tzw. Ziemi Odzyskanych

2. Współczesna proza lubuska wobec przesiedleń

2.1. Grünberg Krzysztofa Fedorowicza – mityczny chronotop

2.2. Proza Marii Sidorskiej-Ryckowskiej – duch miejsca

2.3. Opowiadania Edwarda Derylaka – małopocząznie miasteczko

3. Literacka muzealizacja pamięci

Zakończenie

Nota bibliograficzna

Bibliografia

Indeks nazwisk

Rok publikacji: 2018

Słowa kluczowe: literatura, osadnicza, Lubuska